

Mire költjön az Európai Unió?

Dr. Navracsics Tibor

Gyakorlatilag megalakulása folyik a vita arról, hogy hogyan lehet polgáraihoz közelebb hozni az Európai Uniót. Az intézményrendszer demokratizálását tervezgető nagyívű gondolkodók időről-időre sikereket érnek el - mint például az 1979-től ötévente megrendezett európai parlamenti választások -, sokszor azonban elképzeléseik érdeklődés hiányában fiókban maradnak, vagy éppen a kezdeti sikerek után kudarcot vallanak, mint például a csúcsjelölti rendszer. Számosan vannak azonban, akik az európai integráció sikerességét nem az intézményrendszer demokratikus átalakításától, hanem attól remélik, hogy az Európai Unió a tagállamok és az európai polgárok számára olyan fejlesztéseket tesz lehetővé, amelyek egyébként nem valósulhatnának meg. Ezért is érdekes az Eurobarometer késő nyáron felvett [felmérése](#), amely az állampolgárok véleményét kérdezte meg az Európai Unió által finanszírozott fejlesztésekről.

A felmérés összesen több mint 25.000 interjú eredményeként született meg, amelynek keretében Magyarországon is ezer embert kérdeztek az Európai Unió finanszírozási programjainak, azon belül is a regionális politikai programoknak a megítéléséről. Bár sokan panaszkodnak arra, hogy a magyar nyilvánosság nem kellőképpen foglalkozik az európai uniós tagság előnyeivel, a felmérés azt mutatja, hogy a hazai közvélemény az uniós átlagnál jobban tájékozott az Európai Unió által támogatott beruházásokkal kapcsolatban. Arra a kérdésre, hogy a saját környezetükben tudnak-e említeni Európai Unió által finanszírozott beruházást, a megkérdezettek 63 százaléka igennel felelt, szemben az uniós átlag 41 százalékaival, és az Európai Unió 69 százalékos átlagát meghaladóan, a magyarországi megkérdezettek 75 százaléka arról is tud, hogy az EU regionális politikája támogatja a koronavírus-járvány utáni gazdasági újjáépítést szolgáló programokat is.

A magyarok nemcsak tájékozottabbak, de a felmérés szerint az uniós átlagnál elégedettebbek is az Európai Unió által támogatott projektekkel. A megkérdezettek egynegyede - 26 százalék - úgy gondolja, hogy az EU által finanszírozott projektek észrevehető javulást idéztek elő a mindennapi életükben - az uniós átlag ebben az esetben 16 százalék -, míg szemben az európai 80 százalékos átlaggal, Magyarországon a megkérdezettek 91 százaléka gondolja általánosságban is, hogy a beruházásoknak pozitív hatásuk van az országra.

A felmérés egyesével is rákérdez az egyes, a regionális politika pénzügyi eszközei által támogatott szakpolitikai területekre. Abban kéri ki a polgárok véleményét, hogy egyrészt kellő fontossággal bírnak-e a regionális politikában az adott területek, másrészt pedig, hogy a jövőben mely területekre kellene többet költeni. A magyar és az európai uniós átlag eltérései itt az Európai Unió közvéleményének érdekes belső tagolódását mutatják.

A kutatás és innováció, a kis- és középvállalkozások támogatása és a megújuló, valamint tiszta energia, a szélessávú internet és a környezetvédelem területét érintő beruházások fontosságát a magyar közvélemény az uniós átlaggal megegyezően ítéli meg. Feltűnő azonban a véleménykülönbség a bevándorlók és a menekültek befogadását célzó programok vonatkozásában. Míg az Európai Unió polgárainak 54 százaléka szeretné fontosabbnak látni ezeket a projekteket, a magyaroknak mindössze 21 százaléka van ezen a véleményen, bár Magyarország még így is magasabb értéket mutat fel, mint a bolgár és szlovák 17, a cseh és lett 18, vagy a román 19 százalékos átlag. Tanulságos egy pillantást vetni azon országok csoportjára is, ahol a legmagasabb a támogatottsága az ilyen jellegű programoknak. Ezek: Németország 74, Svédország 77 és Luxemburg 80 százalékos támogatottsági átlaggal.

Hasonlóképpen érdekes az a kép is, amely arra a kérdésre adott válaszokból bontakozik ki, hogy az elkövetkező években mely területeken indítandó programokba kellene az Európai Uniónak nagyobb támogatást adnia. A prioritások talán meglepő módon kevésbé különböznek az EU átlagát és Magyarországot tekintve. Mindkét esetben az oktatás, egészségügy és szociális infrastruktúra területén végrehajtandó programok pénzügyi támogatását tekintik a legfontosabbnak. Míg átlagosan az Európai Unióban minden második polgár gondolja ezt az Európai Unió pénzügyi támogatási politikája legfontosabb feladatának a közeljövőben, addig Magyarországon a megkérdezettek háromnegyede van ezen a véleményen. Mindkét esetben a megkérdezettek egyharmada gondolja azt, hogy a megújuló és tiszta energia elterjedését célzó programok pénzügyi támogatása a közeljövő fontos feladata, mellette a magyarok még a kis- és középvállalkozások támogatását is fontosnak tartják.

Míg az Európai Unió polgárainak 17 százaléka a menekültek és bevándorlók befogadását célzó programok finanszírozását is ez elkövetkező évek egyik legfontosabb feladatának tartja, itt ismét megmutatkozik az EU két fele közötti szakadék. Magyarországon a jövőre vonatkozóan a megkérdezettek mindössze 3 százaléka tartaná támogatásra méltónak az ilyen jellegű programokat, míg ez az érték Szlovákiában 1 százalék, Bulgáriában, Lettországból és Romániában 2 százalék, de Horvátországban és Észtországban is csupán 4 százalék.

Íme, egy közvéleménykutatásból is elég pontosan kirajzolódnak az elkövetkező évek európai uniós finanszírozási programterveinek konszenzusos és ellentmondásos vonalai. Egyetlen kérdésre adott válasz pontosan kijelöli az érzékeny problémákat és a törésvonalakat az Európai Unión belül. Most már csak arra van szükség, hogy ezekre a válaszokra figyelemmel jelöljék ki a konszenzust megerősítését célzó fejlesztéspolitikai célkitűzéseket.

2021.11.04.

